

Vanskeligheder. Aktiefelskabet besidder dog baade det fortrøligste Kjendskab saavel til hele Foretagendets Natur som til de lokale Forhold.

Det var Forudsætningen for Loven af 26de Februar 1876, at der skulde anlægges et Jællestogeri med 10 Saffstationer for en Aktiekapital af indtil 2 Mill. Kr. og et tilsvarende Laan fra Statskassen. Man forrykker denne Hensigt og gaar ligeledes bort fra Bestemmelsen om, at Udbetalingerne af Statskassen skulde ske efter Kontrollkommissionens Attest, dersom man gaar ind paa den Bemyndigelse, § 1 gaar ud paa at erhverve, hvorefter der dels uden, dels med Forøgelse af Aktiekapital kan gives Tilskud fra Statskassen til Dækning af Underskud ved Driften af alt oprettede Anlæg, som ere overtagne af Aktiefelskabet, uden at Staten har haat nogen Tilsynsret med den Virksomhed, der har foranlediget Underskudet. Os forekommer det, at fra det Dieblif, Aktiefelskabet har overtaget Anslæget eventuelt med den i Overflaget beregnede Driftskapital, er Loven af 26de Februar 1876 forsaavidt forbrugt, og Bemyndigelsen til Udbetaling af Restbeløbet af Statens Tilskud er hvilende, indtil Spørgsmaal om nye Anlæg, Udvidelser af alt oprettede, eller andre dermed i Forbindelse staaende Foretagender fremkalde ny Aktiekapital. I det Uvilkede have vi saaledes begrundet vort benægtende Svar paa de foran opstillede 3 Spørgsmaal, og vi kunne ligesaa lidt fra andre Synspunkter finde Grunde til at yde det nævnte Aktiefelskab en saa betydelig Understøttelse, som Lovforslagets § 1 foreslaar.

Aktiefelskabets Bestyrelse angiver, at saafremt det ikke lykkes den at skaffe de omhandlede 544,000 Kr., maa den se sig nødfaget til at lade Fabrikken standse sin Virksomhed og overgive Selskabets Bo til Konkursbehandling. Skulde imod al Forventning et saadant Tilfælde indtræffe, saa at Regjeringen da til Varetagelse af Statskassens Interesser som første Prioritetshaver maa overtage Pantet, anse vi det for selvfølgeligt, at Rigsdagens Samtykke til videre Dispositioner med Pantet vil blive indhentet.

Inden vi forlade denne Del af Lovforslaget, tillade vi os et Par Bemærkninger om Regjeringens Udførelse af Lovforslaget med Hensyn til Statskassen. Det forekommer os nemlig, at den indbefommende Beløbbe, Regjeringen har lagt for Dagen i sit Forhold til Aktiefelskabet ikke altid har stemt med Statskassens Interesse. Det stiller sig saaledes overmaade tvivlsomt, hvorvidt det fra Begyndelsen var rigtigst af Regjeringen at approbere Planen med kun 4 Saffstationer; det skulde synes, at det vilde være vanskeligt for Foretagendet at bære sin Drift, naar Stationerne indskrænkedes til to Femte dele af det oprindelig beregnede Antal. Efter den Opfattelse maa det altsaa betragtes som en Fordel, at der siden tilkommer en 5te Saffstation, og at der træffes Forberedelse til ved Anlag af en Sporvei yderligere at forøge Perlandet for Driften; men imod Approbationen af 5te Station bliver imidlertid at indvende, at den dertil tilstodeværende Kapital var saa knap, at det allerede altsfor ringe Beløb til uforudsete Udgifter, c. 2½ pCt. af Anlægssummen, 50,000 Kr., end yderligere forminskedes ved denne Tilføjning til Overflaget. Approbationen af Kjøbet af Damploven, for hvilken Selskabet ingen Brug havde, vilde allerede være prægraverende for Statskassen, hvis Kjøbesummen, 28,000 Kr., var bleven udbetalt med Halvdelen af en virkelig indkommen Aktiekapital og Halvdelen af Statskassen, idet Statskassen i det Tilfælde var kommen til at udrede 14,000 Kr. til et for Liden umyttigt Kjøb, men ved den Maade, hvorpaa Betalingen maa skjønnes at være erlagt, nemlig ved Aktietegning af Sælgerne, bringer denne Handel Statskassen til at udrede et Tilskud af 28,000 Kr., uden at der fra Aktiefelskabet er indbetalt et tilsvarende kontant Beløb, men i dettes Sted leveret et Vokskredskab, der forøvrigt i denne Anledning har faaet et fordelagtigere Skudsmaal end Mæret i Forveien. Heller ikke finde vi Modtagelsen af den af Kolonialraadet i Juni 1878 foretagne Aktietegning paa 56,000 Kr. vel stemmende med Statskassens Lær, om vi end maa erkjende, at Regjeringen paa det Tidspunkt var under et stærkt Tryk af de foreliggende vanskelige Forhold for Aktiefelskabet, og vi kunne ikke finde, at en væsentlig ukontroleret Anvendelse til Reparationer under Driften af et Anlægsbeløb af 112,000 Kr. er i Harmoni med den Hovedbestemmelse i Loven, at en Kontrollkommission skal paafe Arbejderne og give Attest for de afholdte Udgifter derved, inden Udbetaling af Statskassen finder Sted. Og hvad endelig angaar Forelæggelsen af dette Forslag, da kunne vi til Nød forstaa, at Finansministeren fra sit Standpunkt kunde tilraade, at Statskassen bistod Aktiefelskabet med Hensyn til Standsættelsen af Fabrikken; derimod forekommer det os besynderligt, at f. Ex. „Gjæld herhjemme“ 136,091 Kr. (jfr. Anmærkningerne til Lovforslaget, Bilag I.) kan findes egnet til Dækning af Statskassen, da Beløbet bestaar af Regningskrav, opstaaede ved Forretningsforbindelser mellem forskjellige andre Firmaer og Firmaet Aktiefelskabet for St. Croix Jællestogier. Disse Exempler turde være tilstrækkelige til at begrunde den Opfattelse, at ligesom det vel fra alle Sider maa erkjendes, at Aktiefelskabet samtidig med at bære det fulde Ansvar for sin egen Stilling, ogsaa har et Ansvar lige overfor Statskassen, saaledes vil Regjeringen paa den anden Side heller ikke kunne siges fri for Skyld i den uheldige Stilling, hvortil Statskassen befinder sig lige overfor dette Foretagende.